

Biedrības "Zaļā brīvība" ārējās darbības stratēģija 2025. - 2026. gadam

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
Darbības virzieni					
1	Ilgtermiņa patēriņš un pietiekamības politika				
1.1.	Ilgtermiņa patēriņš, dzīvesveids, t.sk. rīcībpolitika	<ul style="list-style-type: none">Aktīva darbība	<ul style="list-style-type: none">Pieaug lēmumu pieņēmēju un sabiedrības izpratne par nepieciešamību pārveidot esošo patēriņa modeli un virzīties uz ilgtspēju.Ilgtermiņa patēriņa diskursā aizvien lielāks uzsvars tiek likts uz strukturālām izmaiņām (nevis individuāla rīcību).Pieaug lēmumu pieņēmēju un sabiedrības izpratne par nevienlīdzības mazināšanas, labklājības politikas nozīmi, risinot klimata un citas vides krīzes.Stiprināta sabiedrības spēja īstenot ilgtspējīgu dzīvesveidu.Pieaugošu popularitāti sabiedrībā gūst ekosociāla politika, ilgtspējīga labklājība.Sociālais Klimata plāns Latvijā paredz efektīvu Sociālā Klimata fonda (SKF) investīciju pielietošanu, lai dzīvesveida pārmaiņas un/vai tehnoloģiju nomaīņa reāli pieejama grupām, kurām to ir sarežģīti īstenot.Biedrība "Zaļā brīvība" spēj samazināt un novērst lieku patēriņu savā darbībā.	<ul style="list-style-type: none">Publikācijas "Zaļais ceļvedis" popularizēšana, izplatīšanaKlimata puzzles un "Klimats sauc" kāršu izmantošana pasākumosOglekļa pēdas kalkulators (izstrādes pabeigšana un popularizēšana)Dalība "Rīga food" izstādē (attiecībā uz pārtikas patēriņu) un "Rīga Fashion Week" pasākumos (attiecībā uz apģērbu patēriņu)Tīklošanās pasākumiInteresu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, dokumentu komentēšana, ES fondu uzraudzība)Darbs ar medijiem (viedokļa sniegšana, dalība raidījumos, preses reližu izsūtīšana)Lekciju, nodarbību vadīšanaZinātnisko publikāciju izstrādeOglekļa nevienlīdzības Latvijā statistikas atjaunošanaOrganizācijas iekšējo vadlīniju izstrāde patēriņa samazināšanaiDalība festivālos	<ul style="list-style-type: none">Plašāka sabiedrībaIesaistītās puses (uzņēmumi, atbildīgās ministrijas, pašvaldības)Citas NVOKorporatīvās sociālās atbildības jautājumos iesaistītie (uzņēmumi, asociācijas, nozares eksperti)Augstskolas, mācībspēki, studentiSabiedrība daļa, kam ir padziļināta interese par ilgtspējīgu dzīvesveidu

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
1.2.	Pietiekamība un resursu taupīšana	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Pietiekamības princips pieaugoši atspoguļots politikas plānošanas dokumentos. • Pietiekamības principam politikas plānošanā tiek skatīts aizvien līdzvērtīgāk efektivitātes principam. • Pieaug lēmumu pieņēmēju izpratne par pietiekamību, par neaugsmes principiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interesu aizstāvība (politikas dokumentu komentēšana, temata iekļaušana vēstulēs, ieteikumos lēmumu pieņēmējiem) • Sadarbība ar māksliniekiem • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mākslinieki • Lēmumu pieņēmēji • Latvijas Banka • Neaugsmes kustība • Plašāka sabiedrība
1.3.	Godīgā tirdzniecība	<ul style="list-style-type: none"> • Mēreni pasīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā pieaug godīgās tirdzniecības marķējuma atpazīstamība. • Uzņēmumi aizvien vairāk piedāvā ar godīgās tirdzniecības sertifikātu marķētus produktus un par to komunicē ar saviem klientiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalība izstādē "Riga food" • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tīkli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes), t.sk. komunikācija par godīgās tirdzniecības mēnesi • Sadarbība ar organizāciju "Fairtrade Finland" • Sadarbība ar Latvijas tirdzniecības uzņēmumiem, kas piedāvā <i>Fairtrade</i> marķētu produkciju • Esošo materiālu izplatīšana pēc pieprasījuma • Eksperta viedokļa sniegšana medijos • Biedrībai "Zaļā brīvība" piešķirtais diploms "Fairtrade at work" 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Uzņēmumi
2	Klimata pārmaiņas				
2.1.	Klimata pārmaiņas un klimata taisnīgums vispārīgi	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Palielinās sabiedrības izpratne par cilvēka ietekmi uz klimata pārmaiņām (gan sistēmiskā līmenī, gan indivīda rīcības rezultātā). • Pieaug sabiedrības izpratne par klimata taisnīgumu - par atšķirībām atbildībā par klimata pārmaiņu izraisīšanu un nevienlīdzību klimata pārmaiņu sekū izjušanā - gan Latvijas, gan globālā līmenī. • Sabiedrības rīcībspēja ir pieaugusi mazināt tās ietekmi uz klimatu, pieaugot 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tīkli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) • Darbs ar medijiem (eksperta viedokļa sniegšana, dalība raidījumos) • LVĢMC datu un citu uzticamu statistikas datu izmantošana ārējā komunikācijā • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Jaunieši • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas, valdība, Saeimas un EP deputāti • Akadēmiskais personāls • Mediji, mākslas, kultūras jomas pārstāvji • Pašvaldības

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			<p>zināšanām par lielākajiem SEG emisiju avotiem un iespējām tos mazināt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā palielinājusies izpratne par individuālās un sistēmiskās atbildības atšķirībām attiecībā uz klimata pārmaiņu veicināšanu. • Palielinās biedrības "Zaļā brīvība" sadarbība ar medijiem, mākslas un kultūras nozari klimata pārmaiņu jautājumu informēšanā/komunikācijā. • Sabiedrībā samazinās mītu par klimata pārmaiņām izplatība un popularitāte . 	<p>fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, stratēģiju, plānu komentēšana)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sadarbība ar mākslas un kultūras nozari • Lekciju, nodarbību vadišana • Dalība festivālos • Klimata puzzles izmantošana pasākumos • Oglekļa ne vienlīdzības Latvijā statistikas atjaunošana • Zinātnisko publikāciju izstrāde un to izplatīšana zinātnes pasākumos, konferencēs, rezultātu komunikēšana plašākai sabiedrībai • Materiālu izstrāde un izplatīšana • Pasākumu organizēšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Formālās un neformālās izglītības jomas pārstāvji
2.2.	Klimata politika, t.sk. adaptācija klimata pārmaiņām	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimata pārmaiņu un klimata politikas nozīmība starp lēmumu pieņēmējiem Latvijā kopumā netiek apšaubīta. • Klimata politika aizvien vairāk ņem vērā un ietver sabiedrībā esošo ienākumu un cita veida nevienlīdzību (skat. arī tematus 3.2., 3.4., 3.5.). • Sabiedrības iesaistes formāti klimata politikas veidošanā uzlabojas, lēmumu pieņēmēji ir informēti par uzlabotiem formātu veidiem un atvērtība pret tiem pieaug. • Stiprināta jauniešu interese un iesaiste klimata politikas veidošanā. • Publiskais finansējums aizvien mazāk tiek izlietots veidā, kas tieši vai netieši veicina klimata pārmaiņas, un neapsverot par klimata riskus (adaptāciju). • Vides organizāciju spēja īstenot klimata politikas interešu aizstāvību uzlabojas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interešu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, normatīvo aktu, plānu, stratēģiju utml. komentēšana, ES fondu uzraudzība) • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tīkli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) • Metožu apkopošana un izplatīšana (sabiedrības, izglītotāju iesaistes formāti, ekspertu, domnīcu organizēšana, izstrādātās spēles/praktiskā darbošanās) • Tiesvedība • Pasākumu organizēšana • Lekciju, nodarbību vadišana • Klimata asambleju organizēšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas, valdība, Saeimas un EP deputāti • Pašvaldības • Jaunieši • Citas NVO

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības pievērš aizvien vairāk uzmanības klimata politikas īstenošanai savās teritorijās (SEG emisiju mazināšanai un adaptācijai). • Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns līdz 2030.gadam tā atjaunošanas procesā ir uzlabojies, ietverot vairāk dabā balstītus risinājumus. • Ministru kabineta noteikumi, kas veidos Klimata likuma saturisko daļu (pēc tā pieņemšanas), stiprinās Latvijas klimata politikas īstenošanu klimatam, dabai un sabiedrībai labvēlīgā veidā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jauniešu aizvešana uz COP30 Brazīlijā 	
3.	Ilgspējīga enerģētika, enerģētikas dekarbonizācija				
3.1.	Atjaunīgie energoresursi - elektroenerģija	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā pieaug izpratne par vēja un saules enerģijas attīstības nepieciešamību, mazinās mītu popularitāte. • Sabiedrības līdzdalības iespējas un formāti uzlabojas atjaunīgās enerģijas projektu attīstības procesos. • Aizvien vairāk lēmumu pieņēmēju un politiskās uzmanības tiek pievērsta enerģijas uzkrāšanas risinājumu īstenošanai un pieprasījuma puses elastības mehānismu ieviešanai. • Pieaug lēmumu pieņēmēju vidū izpratne par to, ka Latvijā līdz 2050.gadam iespējams panākt dabasgāzes patēriņa pilnīgu pārtraukšanu vai samazinājumu līdz niecīgam apmēram (elektroenerģijas balansēšanas kontekstā). • Sabiedrībā un starp lēmumu pieņēmējiem pieaug izpratne par kodolenerģijas tehnoloģiju nepiemērotību Latvijas situācijai, šim attīstības virzienam vairs netiek atvēlētas publiskās investīcijas (t.sk. pētniecībai). 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tikli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) • Materiālu izstrāde, izplatīšana • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, stratēģiju (sevišķi Latvijas Enerģētikas stratēģijas), plānu komentēšana) • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) • Lekciju, nodarbību vadīšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas, valdība, Saeimas un EP deputāti • Pašvaldības • Eiropas Komisija • Citas NVO

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
3.2.	Atjaunīgie energoresursi - siltumapgāde	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā pieaug pieņemšana un izpratne par bezemisiju risinājumiem siltumapgādē. • Pieaug pašvaldību, lēmumu pieņēmēju interese par siltumapgādes elektrifikācijas potenciālu un iespējām (pieaugošs politiskais atbalsts). • Politiskajā līmenī, tai skaitā Latvijas Enerģētikas stratēģijā iezīmējas skaidra meža biomasas lomas centralizētajā siltumapgādē pakāpeniska samazināšanās. • ETS2 ietvaros paredzamais sadārdzinājums individuālajai ar fosilajiem energoresursiem darbināmai siltumapgādei vismaz daļēji atspoguļojas galapatērētāju rēķinos (tas netiek segts no valsts kopējā budžeta līdzekļiem). • SKF plānā ietvertās atbalsta programmas/ investīcijas siltumapgādes jomā aizsniedz to sabiedrības daļu, kam tas visvairāk ir nepieciešams. • SKF plānā ietvertie atbalsta pasākumi nav fokusēti uz enerģijas izmaksu pieauguma subsīdijām māsaimniecībām. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tikli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) • Materiālu izstrāde, izplatīšana • Līdzdarbošanās Sociālā klimata plāna izstrādē • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, stratēģiju (sevišķi Latvijas Enerģētikas stratēģijas), plānu komentēšana) • Sadarbība ar NVO, kas strādā ar mazaizsargātākām sabiedrības grupām (SKF mērķa grupa) • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) • Lekciju, nodarbību vadīšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas, valdība, Saeimas un EP deputāti • Pašvaldības • Eiropas Komisija • Citas NVO • Siltumapgādes uzņēmumu asociācija
3.3.	Energokopienas	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Projekta "StartSun" ietvaros Baltijas jūras reģiona valstīs tiks izveidotas sešas energokopienas, divas no tām Latvijā. • Plašākā sabiedrībā un mērķa grupā pieaug informētība par atjaunīgās enerģijas ražošanu, pieejamību un energokopienas konceptu. • Īstenojot energokopienas pilotprojektus, starp iesaistītajām pusēm un plašākā sabiedrībā tiek popularizēti arī enerģijas decentralizācijas un demokratizācijas koncepti. • Ministru kabineta noteikumu "Energokopienas reģistrēšanas un 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tikli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) - tiks izstrādāta skaidrojoša animācija un izplatīta arī citu valstu praksē • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, normatīvo aktu komentēšana) • Ekspertu viedokļu sniegšana; • Sadarbība ar mērķa grupām - iedzīvotājiem, pašvaldību 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Lēmumu pieņēmēji (atbildīgās ministrijas, EK) • Pašvaldības kā nozīmīgi energokopienas dalībnieki • Iedzīvotāji un atjaunīgās enerģijas entuziasti, kas vēlas paši veidot kopienas

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			<p>darbības noteikumi" sākotnējā apstiprinātā versija tiek uzlabota.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pieejamais ES fondu finansējums ir pieejams iedzīvotāju kopienām (ne tikai pašvaldībām, lieliem uzņēmumiem). 	<ul style="list-style-type: none"> • Materiālu izstrāde un rīki - vadlīnijas energokopienų izveidei; lietderības kalkulators; dokumentu un citu noderīgu materiālu sākumpaka 	
3.4.	Ilgtspējīga mobilitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Mēreni aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Aizvien lielāks politiskais uzsvārs plānošanā un publiskā finansējuma izlietošanā transporta jomā ir uz sabiedriskā transporta pieejamību, ērtumu. • SKF plānā ietvertās atbalsta programmas/ investīcijas mobilitātes jomā aizsniēdz to sabiedrības daļu, kam tas visvairāk ir nepieciešams. • Turpmākās (2025.-2026.gados izstrādātās) valsts atbalsta programmas vairs nav pieejamas subsīdijas hibrīdauto iegādei. • Starp pašvaldībām un arī plašākā sabiedrībā aktualizēts transporta nabadzības temats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tīkli, ziņu lapa, blogs, preses relīzes) • Līdzdarbošanās Sociālā klimata plāna izstrādē • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, normatīvo aktu komentēšana) • Sadarbība ar NVO, kas strādā ar mazaizsargātākām sabiedrības grupām (SKF mērķa grupa) • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) • Līdzdarbošanās metodoloģijas izstrādei pilsētu zemo emisiju zonas noteikšanai • Pasākumu (semināru) organizēšana 	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldības • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas, valdība, Saeimas un EP deputāti • Eiropas Komisija • Citas NVO
3.5.	Ēku energoefektivitāte, ēku renovācija	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija ietver skaidru rīcības plānu iedzīvotāju intereses veicināšanai par siltināšanu un pieejamā finansējuma avotu/finansēšanas modeļu dažādošanai. • SKF plānā ietvertās atbalsta programmas/ investīcijas dzīvojamo ēku energoefektivitātes jomā aizsniēdz to sabiedrības daļu, kam tas visvairāk ir nepieciešams. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašsaziņas komunikācijas aktivitātes (soc.tīkli, ziņu lapa, blogs) • Līdzdarbošanās Sociālā klimata plāna izstrādē • Līdzdarbošanās Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģijas izstrādē • Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas (sevišķi Eknomikas ministrija, valdība, Saeimas un EP deputāti) • Pašvaldības • Eiropas Komisija • Citas NVO

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			<ul style="list-style-type: none"> Lēmumu pieņēmēju vidū pieaug izpratne par ēku renovācijas jautājumu kā prioritāru. 	<ul style="list-style-type: none"> vēstuļu gatavošana, normatīvo aktu komentēšana u.c.) Sadarbība ar NVO, kas strādā ar mazaizsargātākām sabiedrības grupām (SKF mērķa grupa) Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	
3.6.	Energoefektivitāte plašāk par ēkām	<ul style="list-style-type: none"> Mērena, vairāk reaģējoša darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Publiskajās investīcijās, enerģētikas politikā tiek aizvien vairāk ievērots princips "energoefektivitāte pirmajā vietā". 	<ul style="list-style-type: none"> Interesu aizstāvība (politikas rekomendāciju izstrāde, ES fondu uzraudzība, tikšanās, vēstuļu gatavošana, normatīvo aktu, plānu, stratēģiju utml. komentēšana u.c.) Lekciju, nodarbību vadīšana Publikācijas "Zaļais ceļvedis" popularizēšana, izplatīšana 	<ul style="list-style-type: none"> Lēmumu pieņēmēji - atbildīgās ministrijas Sabiedrība daļa, kam ir padziļināta interese par ilgtspējīgu dzīvesveidu
4.	Aprites ekonomika				
4.1.	Aprites ekonomika vispārīgi	<ul style="list-style-type: none"> Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Pieaug jauniešu līdzdalības iespējas un kapacitāte aprites ekonomikas iniciatīvu izstrādāšanā Aprites ekonomikas rīcības plāna ieviešana notiek sekmīgi, tiek īstenota resursu vērtības saglabāšana Pieaug sabiedrības izpratne par nepieciešamību samazināt atkritumu daudzumu, resursu efektīvu izmantošanu. Pieaug sabiedrības rīcībspēja realizēt aprites ekonomikas principus praksē. 	<ul style="list-style-type: none"> Izglītojošas, informatīvas kampaņas Metodoloģijas, materiālu izstrāde, izplatīšana Ieinteresēto pušu tīklošanās (semināri, vebināri, hakatoni) Interesu aizstāvība (ES fondu uzraudzība, temata iekļaušana vēstulēs, ieteikumos lēmumu pieņēmējiem) Sekošana līdzi, līdzdarbošanās Aprites ekonomikas rīcības plāna ieviešanā Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) Lekciju, nodarbību vadīšana Dalība festivālos 	<ul style="list-style-type: none"> Plašāka sabiedrība Jaunieši Izglītības iestādes Ieinteresētās puses (īpaši atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, pašvaldības, arī atbildīgā ministrija) Uzņēmēji
4.2.	Pārtika	<ul style="list-style-type: none"> Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Sabiedrībā un ar pārtiku saistītos uzņēmumos (<i>horeca</i> sektorā, īpaši Latgalē) pieaug izpratne par 	<ul style="list-style-type: none"> Izglītojošas, informatīvas kampaņas 	<ul style="list-style-type: none"> Plašāka sabiedrība, īpaši reģionu iedzīvotāji Ēdināšanas uzņēmumi

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			<p>nepieciešamību samazināt pārtikas atkritumus, to vietas atrašanu aprītē.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopumā Latvijā pārtikas atkritumu apritīgums pieaug. • Pieaug bioloģisko atkritumu apritīga apsaimniekošana un iedzīvotāju iesaiste tajā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mācību, kapacitātes stiprināšanas semināri (arī reģionālie) • Izglītojošu, informatīvu materiālu izstrāde, izplatīšana • Iesaiste pētījumu veikšana • Interesu aizstāvība (ietverot šo tematu cita starpa – temata iekļaušana vēstulēs, ieteikumos lēmumu pieņēmējiem, dalība darba grupās) • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) • Lekciju, nodarbību vadīšana • Dalība festivālos 	<ul style="list-style-type: none"> • Izglītības iestādes – arodskolu mācībspēki, ekoskolas • Ieinteresētās puses (īpaši atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumi, pašvaldības, arī atbildīgās ministrijas) • Citi NVO, aktīvisti reģionos
4.3.	Tekstils	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopumā Latvijā pieaug tekstila atkritumu apritīgums. • Pieaug sabiedrības un iesaistīto pušu izpratne par atbildīgu tekstila preču ražošanu un patēriņu. • Palielinās Latvijas iesaiste Baltijas un Ziemeļeiropas tekstila aprites ekosistēmā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pētījumu veikšana • Iesaistīto pušu kapacitātes stiprināšana • Interesu aizstāvība - dalība rīcībpolitikas veidošanā nacionālā un ES līmenī (caur European Environmental Bureau) • Sabiedrību izglītojošu un informatīvu materiālu izstrāde un izplatīšana • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) • Lekciju, nodarbību vadīšana • Dalība festivālos 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstila aprītē iesaistītās puses un eksperti (īpaši atkritumu apsaimniekotāji, pašvaldības, atbildīgās ministrijas) • Lēmumu pieņēmēji • Izglītības iestādes, ieskaitot dizaina vidusskolas, arodskolas, Mākslas akadēmiju • Citi NVO • Sabiedrība
4.4.	Atkritumu sadedzināšana enerģijas ieguvei	<ul style="list-style-type: none"> • Mērena darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Stiprināta, atbalstīta vietējo iedzīvotāju u.c. citu aktivistu pretestība pret projektiem • Sabiedrībā un lēmumu pieņēmēju vidū pieaug šaubas par atkritumu sadzināšanas enerģijas ieguvei projektu attīstīšanas lietderību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Interesu aizstāvība (dalība sēdēs, tikšanās, kopīgu vēstuļu parakstīšana ar citām NVO) • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēmumu pieņēmēji • Vietējie iedzīvotāji

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
5.	Dabas aizsardzība un zemes lietojums				
5.1.	Dabas daudzveidība vispārīgi (politika un finansējums bioloģiskajai daudzveidībai)	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Panākt dabas daudzveidības uzturēšanai, atjaunošanai vēlamu Dabas atjaunošanas regulas ieviešanu Latvijā. • Veicināt finansējuma, valsts atbalsta pieaugumu laba sugu un biotopu stāvokļa uzturēšanai Latvijā (t.sk. Dabas aizsardzības pārvaldes kapacitātes stiprināšana, kompensāciju mehānisma uzlabošana). 	<ul style="list-style-type: none"> • ES fondu uzraudzība, sekojot līdzi investīcijām (MK noteikumi, atlases kritēriji un ieviešana) • Interesu aizstāvība (komentāru, ierosinājumu sniegšana, tikšanās, vēstules, dalība sēdēs utml.) • Pilsoniskās sabiedrības kapacitātes stiprināšana • Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēmumu pieņēmēji (ministrijas, valdība, deputāti, Eiropas Komisija) • Aktīvistu, nozares eksperti • Plašāka sabiedrība
5.2.	ZIZIMM sektors dabas un klimata kontekstā - meži	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedrībā un starp lēmumu pieņēmējiem aizvien vairāk aktualizēta klimatam draudzīga ilgtspējīga mežsaimniecība. • Pieaugoši tiek apšaubīta esošā meža apsaimniekošanas politika (sevišķi Latvijas SEG bilances kontekstā); pieaug atbalsts, spiediens pārskatīt Latvijas mežu apsaimniekošanas pieeju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informatīvā kampaņa • Interesu aizstāvība (komentāru, ierosinājumu sniegšana, tikšanās, vēstules, dalība sēdēs utml.) • Tiesvedība • Atbalsta sniegšana pētniecībai (iespējamā Horizon projekta ietvaros) • Pasākumu organizēšana (semināri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Plašāka sabiedrība • Mežsaimnieki, nozares eksperti • Lēmumu pieņēmēji
5.3.	ZIZIMM sektors dabas un klimata kontekstā - purvi	<ul style="list-style-type: none"> • Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitīvi ietekmēt ES fondu investīciju (TPF) kvalitāti bijušo kūdras ieguves lauku renaturalizācijai/ rekultivācijai (gan izvēles metožu izstrādi, izvēli, gan pašu darbu īstenošanu), lai investīcijas atbilstu labākajām praksēm, starptautiskām zinātniski uzticamām atziņām. • Atbalsta un izpratnes vairošana nepieciešamībai samazināt kūdras īpatsvaru augšņu substrātos un investēt kūdras substrātu alternatīvu pētniecībā un ražošanā. • Panākt uzlabojumus nacionālajā SEG inventarizācijas ziņojumā pielietotajās metodēs (Tier 2 līmenī), lai korektāk 	<ul style="list-style-type: none"> • ES fondu uzraudzība, sekojot līdzi investīcijām (MK noteikumi, atlases kritēriji un ieviešana) • Interesu aizstāvība (komentāru, ierosinājumu sniegšana, tikšanās, vēstules, dalība sēdēs utml.) • Rakstu, preses reližu gatavošana 	<ul style="list-style-type: none"> • Lēmumu pieņēmēji (ministrijas, valdība, deputāti, Eiropas Komisija) • Iesaistītās puses (kūdras nozare, eksperti) • Plašāka sabiedrība

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
			uzskaitītu SEG emisijas renaturalizētos, rekultivētos, dabiskos purvos.		
5.4.	ZIZIMM sektors dabas un klimata kontekstā - lauksaimniecība	<ul style="list-style-type: none"> Pasīva, reaģējoša darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Netiek izvirzīti 	<ul style="list-style-type: none"> Interese aizstāvība (komentāru, ierosinājumu sniegšana, tikšanās, vēstules) 	<ul style="list-style-type: none"> Lēmumu pieņēmēji (vietējā un nacionālā līmenī, īpaši Zemkopības ministrija)
5.5.	Atjaunīgo energoresursu projekti dabas aizsardzības kontekstā	<ul style="list-style-type: none"> Aktīva darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Attīstot atjaunīgās enerģijas projektus (vēja, saules, iespējams, citus), netiek nodarīts būtisks kaitējums dabai. Sabiedrības līdzdalības iespējas un formāti uzlabojas atjaunīgās enerģijas projektu attīstības procesos. Vairot sabiedrības izpratni par vidi, dabu saudzējošiem atjaunīgās enerģijas projektiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Pasākumu organizēšana (semināri) izglītošanai Materiālu izplatīšana izglītošanai Interese aizstāvība (komentāru, ierosinājumu sniegšana, tikšanās, vēstules, dalība sēdēs utml.) Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	<ul style="list-style-type: none"> Ieinteresētās puses (vietējā sabiedrība, attīstītāji, pašvaldība) Lēmumu pieņēmēji (ministrijas, valdība, deputāti) Plašāka sabiedrība
6.	Attīstības sadarbība	<ul style="list-style-type: none"> Mērena darbība 	<ul style="list-style-type: none"> Stiprināta sabiedrības izpratne par attīstības sadarbības būtību; Īstenotas konkrētas attīstības sadarbības iniciatīvas. 	<ul style="list-style-type: none"> Platformas globālās sadarbības iniciatīvu nodrošināšanai Sabiedrības izglītošanas pasākumu organizēšana 	<ul style="list-style-type: none"> Plašāka sabiedrība Globālo dienvidu valstu iedzīvotāju kopienas
7.	Vides piesārņojums (neskaitot klimata pārmaiņas)				
	Vides piesārņojums (neskaitot klimata pārmaiņas)	<ul style="list-style-type: none"> Pasīva, reaģējoša darbība 	Netiek izvirzīts. Temats tiek skarts lielākoties pastarpināti, citu jautājumu ietvaros (aprites ekonomika, ilgtspējīgs patēriņš, ilgtspējīgs dzīvesveids, enerģētika) un kā reakcija uz ārēju pieprasījumu.	<ul style="list-style-type: none"> Interese aizstāvība - ES fondu uzraudzība, sekojot līdzi investīcijām (MK noteikumi, atlases kritēriji) u.c. Publikācijas "Zaļais ceļvedis" popularizēšana, izplatīšana Lekciju, nodarbību vadišana Eksperta viedokļa sniegšana (medijos) 	<ul style="list-style-type: none"> Lēmumu pieņēmēji Plašāka sabiedrība
Horizontālie darbības virzieni					
1.	Sabiedrības līdzdalība	Ar sabiedrības līdzdalības jautājumiem biedrība "Zaļā brīvība" strādā aktīvi un lielākoties konkrētu tematu ietvaros (teju visu), un kopējais mērķis ir veicināt gan aktīvas pilsoniskās sabiedrības veidošanos Latvijā (sevišķi reģionos), gan uzlabot, padarīt demokrātiskākus sabiedrības līdzdalības formātus un procesus lēmumu pieņemšanā (gan valsts, gan pašvaldību līmenī).			
2.	Sociālā nevienlīdzība vides	Ar sociālo nevienlīdzību (gan ienākumu, gan dzimuma nevienlīdzību) vides jautājumu kontekstā biedrība "Zaļā brīvība" strādā aktīvi un lielākoties konkrētu tematu ietvaros (temati: 1., 2., 3.2., 3.4., 3.5.), kur ir izvirzīti šim darbības virzienam specifiski mērķi.			

Nr.	Tematiskais virziens	Darbības intensitāte	Mērķi	Rīks, darbības formāts mērķa sasniegšanai	Mērķauditorija
	jautājumu kontekstā				
3.	Iekļaujoša komunikācija, informācijas un pasākumu pieejamība cilvēkiem ar invaliditāti un senioriem				

Līdz šim vides organizācijas Latvijā visai maz uzmanības pievērš sadarbībai ar cilvēkiem ar invaliditāti. Tomēr laikā, kad informatīvā telpa ir piesātināta ar maldīgu un apzināti dezinformējošu informāciju par aktuālajiem vides jautājumiem un klimata politiku, kā arī, ņemot vērā sabiedrības novecošanu, Zaļā brīvība šādu sadarbību veidošanu uzskata par nozīmīgu horizontālo virzienu. Lai biedrības stratēģisko jautājumu komunikāciju veidotu pieejamu un saprotamu, nepieciešams ciešāks dialogs ar minētās grupas pārstāvjiem. Īstermiņa mērķis šādai sadarbībai ir izstrādāt vienkāršas vadlīnijas biedrības īstenotajiem projektiem, pasākumiem un plašsaziņas komunikācijai, lai padarītu tos iekļaujošākus un vieglāk saprotamus. Ilgtermiņā sadarbība iekļautu arī šo grupu integrēšanu biedrības projektos.

Nākotnē padziļinātāk attīstāmie biedrības "Zaļā brīvība" darbības virzieni, kuriem nepieciešams rast finansējumu un cilvēkresursus:

Nr.	Darbības virziens	Temata aktualizācijas nepieciešamība, galvenie mērķi un darbības veidi
1.	Ilgtermiņa mobilitāte	<p>Klimata pārmaiņu ierobežošanas kontekstā ES valstīm, tai skaitā Latvijai ir izvirzīti ambiciozi SEG emisiju samazināšanas mērķi. Transporta sektors ir ar otru lielāko emisiju daudzumu starp visiem sektoriem, turklāt tam Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā ir izvirzīts ļoti ambiciozs mērķis - atjaunīgās enerģijas īpatsvara pieaugums no 3,1% 2022.gadā līdz 29% 2030. gadā. Vienlaikus tas ir sektors, ko dekarbonizēt ir sarežģītāk, nekā citas nozares. Šobrīd biedrībā darbs šajā jomā notiek fragmentēti vai virspusēji gan projektu (finansējuma), gan cilvēkresursu trūkuma dēļ, kas būtu orientēti tieši uz šo jomu.</p> <p>Būtu nepieciešama intensīvāka darbība gan interešu aizstāvībā (mobilitātes jautājumi tieši klimata politikas, tai skaitā sociālās nevienlīdzības mazināšanas, kontekstā) valsts un pašvaldību līmenī, gan sabiedrības izpratnes un pieņemšanas vairošanai, lai rosinātu nepieciešamās dzīvesveida izmaiņas.</p>
2.	Korporatīvā sociālā un vides atbildība, godīgā tirdzniecība	<p>Visu vides, dabas un sociālo izaicinājumu, krīžu risināšanā būtiska loma ir uzņēmumu atbildībai, iniciatīvām. Šīm krīzēm saasinoties, pieaug arī nepieciešamība un spiediens uz ražošanas sektoru veikt nepieciešamo pārkaršanu. Līdz ar Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas pieņemšanu vēl vairāk ir aktualizētas korporatīvās sociālās un vides atbildības. Šobrīd biedrība isteno mēreni pasīvu darbību godīgās tirdzniecības jomā, kas ir bijis jau ilgstošs biedrības darbības virziens (ar aktīviem periodiem, kad bija pieejams finansējums). Ar korporatīvās sociālās un vides atbildības jautājumiem biedrība strādā pastarpināti un epizodiski (pēc ārēja pieprasījuma). Biedrības biedriem un darbiniekiem ir kompetence un vēlme strādāt ar šiem jautājumiem padziļinātāk, tomēr to kavē projektu (finansējuma) trūkums.</p> <p>Būtu nepieciešama intensīvāka darbība gan darbam tiešā veidā ar uzņēmumiem (konsultējot, organizējot izglītojošus seminārus, īstenojot kopīgas kampaņas u.c.), gan sabiedrības izpratnes vairošanai par uzņēmumu ražošanas praksēm un iespējām izvēlēties ilgtspējīgākos produktus/pakalpojumus, kā arī produktus ar Godīgās tirdzniecības marķējumu.</p>
	Ekofilosofija un ekokritika	<p>Cilvēce ir pilnībā atkarīga no dabiskās vides, to izmantojot dažādu labumu gūšanai un dzīves vides nodrošināšanai. Līdz ar to cilvēces labklājības un saimniecisko darbību turpinātības pamatā ir labvēlīgs dabiskās vides stāvoklis. Līdzšinējās kultūras prakses, it sevišķi globālo ziemeļu (rietumu), dabisko vidi ir būtiski degradējušas. To veicinājis uzskats par (1) "dabas" nošķirumu no cilvēka un pretnostatījumu kultūrai, (2) cilvēka pārkāpumu un spēju un tiesībām valdīt pār "dabu" un (3) "dabu" vienīgi kā resursiem un to</p>

	<p>neizsmeļamību. Cilvēka rīcības sekas nevienlīdzīgi skārušas cilvēkus, kaut arī atbildība par degradācijas izraisīšanu nav bijusi līdzvērtīga. Skarti tikuši arī citi dzīvie organismi, jo uz Zemes cilvēki nedzīvo vieni, bet gan līdzāspastāv. Šo krīzi atrisināt nav iespējams, intensificējot ekonomisko izaugsmi un tehnoloģisko attīstību, - ir nepieciešama (1) sabiedrības domāšanas veida transformācija no antropocentriska uz ekocentrisku, (2) kultūras prakšu mainība, atsaistot cilvēces labklājību nodrošināšanu no “dabas”, tostarp cilvēku, eksploatācijas, un (3) sabiedrības organizācijas veida transformācija no hierarhiska un individuālistiska uz horizontālāku un mutuālistiskāku.</p> <p>Tādēļ biedrība “Zaļā brīvība” savas darbības ietvaros vēlas pastiprināti pievērsties kultūru (tostarp valodu, vērtības, uzskatus, attieksmi un rīcību) veidojošo un ietekmējošo faktoru kritiskai izpētei un identificēt veidus, kā (1) kultūras prakses padarīt dabisko vidi saudzējošākas, (2) veicināt taisnīgumu starp cilvēkiem un starpsugu taisnīgumu, apzinoties katra dzīva organisma vērtību pašam par sevi, un (3) līdzsvarot dažādas vērtību sistēmas un pasaules uzskatus.</p>
--	--

Apstiprināšanas datums:	13.11.2024
Pēdējās korekcijas datums:	02.01.2024